

میلعلما وه

ل بق ص صخم زا ص ح ف ب و ج و ر د ی نیئان م و ح ر م ن ا ی د ماء اهل معزا

م تفه و داتفه مسلج - ص اذ و ماء باب - ه قفل و صا ج را خ س و ر د هلسلس

داتسا

ی نار هط ی نیسد ن سحدمحم دیسد جاد الله تیا
ه رسد الله س دق

ميجرلا ناطيشلا نم للها ب ذوعاً ميجرلا نمحرلا الله مسب

دوشى مٌابيرقت¹، دنراد ىنايب ماء ب ل مع ز ا ل بق ص صخم ز ا ص حف ب وجو رد ى نيناذ موحرم
مپنكذ افتكا ناً ؤر اشا فرصد ب و مپنك ضرع ار ناشيا نايب هك متفگ نم .تسا فارط ل ا مع ماج هك تفگ
ن طوم هك مپنادب دياب ام ل و ا ل هور رد ،هيلمع ل و صا باب رد هچ و هيفظ ل و صا باب رد هچ ى ل كرو ط ب
تسيچ ل و صا نيا نايچ ى ا ر ب ك ر دم رگيد ترابع ب و تساجك رد ل و صا نيا فقوم و

هيفظ ل و صا و هيلمع ل و صا رد كردم

تسا ترابع ايو و تسا ناييلا ب باقع حيق هك لقع ز ا تسا ترابع ايو هيلمع ل و صا رد ناً كردم
اهنيا ب ص اصتخا هك رگيد ؤي عرش ؤلدا ز ا ى ضعب و عفر ثيدد و تسا باحصتسا ؤلدا هك عرش ز ا
ترابع م ه هيفظ ل و صا رد كردم روطنيمه .كذل ائما و ترا هط و ل د ل يلد ،هحايبا ؤلدا لثم درادن
لائما و روهظلا ؤلصا و قلاطلا ؤلصا ،مومعلا ؤلصا هك كسمت رد علاقه ى ايو و هينلا ؤه ؤريس ز ا تسا
كذل .

هيلمع ل و صا ى ا ر جا رد ص حف ب وجو كلام

دشاب لقع ،ل صا كردم رگا - فلأ

ترابع ب و تسا ل يلد و ل و صا نيا تيچد ز ا تبحص ،هيلمع ل و صا رد هك تسا نيا رد قرف
ءاضتقا ز ا غارف ز ا دعب ناً تيچد رد ثحب هيفظ ل و صا رد اما تسا تيچد ىاضتقا رد ثحب رگيد
ل و صا رد ام و تسا لاوم دارم رب تللاد ن ا ونع ب ناً ؤيلا د تيچد هكلب ؛تسين هيناضتقا تيچد ،تسا
هيلمع ل و صا رد كلام نوچ مپنكى تبحص ءاضتقا نيا ى ا ر ب عنام دوجو مدع و عنام دوجو ز ا هيفظ
،ن اييلا ب باقع حيق ،دننادى م نايب مدع فرظ رد ار ل و صا نايچ علاقه و علاقه ى ايو ز ا تسا ترابع
نايب ب ل و صو ى ا ر ب دياب دب و دوشى م عفترم نايب تر و ص رد حيق نيا هكنيا ب تسا لقتسم لقع و
غلابا نايب نيا هكنيا فرصد ب :ديوگ و دنيشنب دوخ ى ا ج رد دناوتى مذ و دسر ب ناً ب ات دنك دهج و ص حف
تسا م كحم اجنيا رد ناييلا ب باقع حيق نياربان ب ؛تسا هدشن

ىاضتقم ب ل يلد ز ا ص حف ب وجو و همزلم ؤلدا ز ا ص حف ب وجو هيلمع ل و صا رد اذهى ل عءاب
تسا لقع ؤدعا ق بطنيا و تسا لقع

دشاب عرش ،ل صا كردم رگا - ب

،عفر ثيدد ز ا تسا ترابع هك مپنادب عرش ار ل و صا نيا تيچد ى ا ر ب كردم رگا هكنيا اما و
لوقين ا ل ئاقل ل ع ؛كذل ائما و ترا هط ؤدعا ،ل د ؤدعا² ،«كشلاب نيقلا ض قنت لا» ،باحصتسا ل يلد
ءاوس **كشلاب نيقلا ض قنت لا** ،دنتسه ق لطم اهنيا هكلب درادن دوجو ى ديقته ،ؤلدا نيا ز ا مادكچيه رد هك
لا ام و نايبند و ا طخ ز ا عفر ،عفر ثيدد ىاضتقم .لا م ا ف لاخ ى ل ع عراشلا نم نايب ر ك ص و ا ن اييد دجو
،لا م نايب دجو ،لا م نايب ر ص ءاوس كشد فرظ رد ؤيلا كته ؤحايبا و تسا لمع مدع فرظ رد ن و ملعي
م ارد ءنا ملعتى تد ل لاد كاد عى ش ل ك هك دينك ضر ف ،ل د ؤدعا روطنيمه و تسا قلاط ىاضتقم نيا
دشاب هديسرن عراش ز ا ى ليد هكنيا ايدشاب هديسر عراش ز ا ى ليد اجنيا رد هكنيا ب ءاوس لا اد ،**هنيعب**
ر ب رارق رگا هكنيا تهج ب ؛مپنك ل يلد ز ا ص حف ب وجو مدع و قلاط ب مكد اجنيا رد ميناوتى مذ م رابود
ب ص تخم طقف و دروخى م در دب ا هاج ى ليخ رد هك تسا ى بلطم نيا - اجنيا رد عراش ملاك هك دشاب نيا

¹ 539 ص 2 ج ،ل و صلاً دناوف

² 421 ص 1 ج ،ماكللاً بيذهت

لثاماً و مبيوگې مه جَرَد رد، مبيوگې مه ررضد لا ؤدعاق دروم رد ار بلطم نيمه ميناوتی م؛ تسين اجنيا فيلکته متبثم مکنيا اي؛ لَد، تَنارِب، محابا ؤدعاقل ثم فيلکته مُعفار مُلدا تيمومع و قلاطا دروم رد - کاند دشاب نيا ربارق رگا، دنتسه نآ اي فانه، ديقم اي صِصم ناونع هب هکي اهدا لابق رد باحصتسا لثم نآ رد هکي دروم ققحت مدع شاهمز لا و تسات تعيرش مده شاهمز لا، دشاب قلاطا ربارع راشد رظن هکي، دنک لمع دعاق نيا قلاطا هب دهاوخب فالکم رگا لاثمبابن م، دشاب هديسر نايب عراشد فرط زا دروم نَيَبَ دروم نآ مکد زا و دنک ل اؤس مکنيا زال بقی دروم ره رد، دنک لمع نوملعي لا ام عفر قلاطا هب تَنارِب و ي مکد عفر نوملعيلا ام عفر قاصم هب و دنک لمع دعاق نيا قلاطا هب دناوتی م، دنک لصاح صحت مکنيا زال بقی دسری م هکي اهلئسم ره هب. دنک تابثا ش دوخ یارب اجنيا رد ار ميفيلکته و ميمکد کي طقة ليکروط هب لاصا و دنک لمع عفر ثييد و تَنارِب ؤدعاق، لَد ؤدعاق ياضنقم هب، دنک نايب زا ی ضري لا اذه و درانگبرانک ار تعيرش لک و دنک لمع دعاق نيا قلاطا هب مکنيا ربدنکی م تيافکي ماء و هلا و ميلع الله ی لصد مرکا ريمغيبت تعيرش هب هکي تقوی لامجا مء اي لقا هره رگا ی نعي؛ ةکسم و هب مکنيا ربدنکی م تيافک نيمه، دوب دهاوخب مه و عورف و لوصا و مزاول هب دهعتم، دوشي م دهعتم ملس باوج ماقم رد اجنيا رد امش هکي تسين روطنيا، دنکذ دقعم ش دوخ یارب ار ی قلاطا سفندحی ف لاصا نايب زا صحف زا غارفلا دعب ميلقعلوصا نيا هبل مع و ثييد نيا هبل مع مکنيا ربتسا عامجا: دييوگب تسا.

يزيچ عامجا زا هکي و، تسای ماء و ل هاج کين لا هکي صخش نآ دينک ضرر ف؟! تسیچ عامجا لاثم مکنيا اتا تسیچ عامجا هکي دمهي من، ددرگی م دراوم زا نايبلابند هب نآ هکي فلکم. دوشي من هجوت م تسا عامجا اجنيا رد نوچ ی نعي؛ دينادب عامجا کلام هب نايب ربارع رفته ار ميلع لوصا نيا هبل مع امش لمع نايب زا صحف لبق نياربان، نايب زا صحف دعب رگم درکل مع ميلع لوصا هب ناونتي من مکنيا ربارع عامجا ايا؟! تسیچ عامجا هکي دمهي من، دمهي من ار اهفر د نيا فالکم لاصا. دوشي م مَرَّحُم، نيا هب نيا هجوت م؟! تسا موصع لوق زا فشاک؟! تسای لقت؟! تسای ليصحت عامجا، عامجا ايا؟! تسای فشک ن هذء اعو رد فالکم دوخ، لئاسم نيا هب عوجر زال بق و عامجا هب عوجر زال بق. دوشي من اهفر د مکنيا ربارع دراد هکي لامجا مء دوجو اب ار ميلع لوصا هبل مع دنادی م مَرَّحُم و درمشی م حبيق ش دوخ ار دوخ و لوصا یرسکي، عورف یرسکي، ماککا یرسکي، تاديقم یرسکي زا تسا ترابع عرش و ی لقع هلئسم کين نيا ی نعي. دنک لمع اهني هب مکنيا ربدنادی م مز تلم، دنادی م دهعتم تعيرش ربارب رد - نايب زا صحف زال بق - ميلع لوصا هب اترطف ش دوخ ن هذء اعو رد ی فلکم ره لاصا، تسای یرطف کلذل اثما و داهتجا ماقم و عاتفا ماقم هب طوبرم کلذل اثما و عامجا مدع و عامجا هلئسم. دنکی من لمع دشاب مهلثام و ی ماء و نيفلکم هب طوبرم هکي تسين ی لئاسم، تسای

لمع لاصا، معبط و ی لخد و ل ش دوخ، ديهدب فالکم تسد هب ار تاقلاطا نيا امش رگا لاثمبابن م ل اؤس و ازا هکي دوبي ملاء، دوبي و اتسد رد ی نايب هکي تقوی هکي دمهي م ردقن يا، هلب. دنکی من ماء نيا هب هب، دوب ماتوک ماککا زا ش تسد هکي دوبي تيعقوم و فرط رد، دناسر نايب هب ار دوخ تسناوتی من، دنک **ملعتی تحل لاد کلد عی شل ک**» اي¹ «**نوملعي لا ام عفر**» دييوگب، دراد تسد رد هکي ثيداحا نيا ياضنقم ی م لمع اهني هب نايبلا ن ع زجلا و س ايلبا دعب، نايب مدع ماقم رد فالکم. کلذل اثما و² «**هنيعب مارد انا** هلئسم کين ناونع هب ماقم نيا رد هلئسم نيا ندر و ی نعي درادن یراک عامجا هب لاصا هلئسم نيا، دنک، تسای هشد حرطم فالکم لمع ماقم رد هلئسم نيا نوچ تسای طلا لاصا، ماککا طابنتسا یارب ی لوصا

¹ هلا و ميلع الله ی لصد الله لوسر لاق: لاق ملسلا ميلع الله دبعی یا ن ع الله دبع نيزير دن ع: 417 ص، 2 ج، لاصخلا و دسحلا و هيلبا اورطضا ام و نوقيطيا لا ام و نوملعي لا ام و ميلع اوهرکا ام و نايستلا و اظخلا؛ ةعستی تمان ع عفر»
² «... ةفشب قنيد ملام ق لخللا ی ف ةسوسولا ی فرکتلا و قریطلا
 لاد کلد وه عی شل ک؟»: لوقیه تعمس لاق ملسلا ميلع الله دبعی یا ن ع ةقصد نبدعسم ن ع: 313 ص، 5 ج، ی فالکلا
 «... هنيعب مارد انا ملعتی تحل»

تسا هدشن حرطم ماکحا طابنتسا و داهنجا ماقم رد و اوتف ماقم رد

ترطف حببقت و لقع حببقت زا تسا ترابع هیلمعل و صا بهل مع یارب کلام ی لکروطه ی نیاربان
ن آ، تسام شپید مه دوندیا دصهک نوچ، درادن بیه مینک مفاضا مه ار هیئلاقه هریس لاد - نادجو و
اعطق، تسام هدر و ای تاصصخم اعطق لاوم هک دنادب هکی ییاج رد دب مع کنیا رب - تسام دعب هبترم رد مه
، اهنآ به هجوتن و دب دب مع و تسام هدر و اجنیا رد ار یماکحا اعطق، تسام هدر و اجنیا رد ی فاند لئاسم کی
و دهد ماجنا دهاوخی م شلد هکی یراک ره و دراد هگن رود لاوم سرتسد زا ار دوخ دهاوخب همارس دوخ
هک دنیوگی م و دنکی م تمزم ار دب مع نیا علاقه اصلا، دنک حاجتدا لاوم لباقم رد نایب مدع هئاهب به دعب
ار تدوخ دیاب سپ، ی تسه لاوم زا تعاطا به مزلم و ترگا [هک دنیوگی م و ا هب]. تسام هئاوید و اصلا
رب افاضم. بی نیشنب رانک هک دشابن روطنیا، ی هد رارق لاوم هیلوصا و هپعورف ماکحا ضرع م رد مه
ی م نیا زا تیافک هک کلذل اثما و ماکحا به ذخا رد هلاعاشام ی ل، میراد عرش رد لیلد ههمنیا امه کنیا
هیلمعل و صا به طوبرم نیا. مینادن زیاج ص ح ف زا ل بقه ار هیلمعل و صا بهل مع اجنیا رد امه کنک

هیظفل و صا ی ار جا رد ص ح ف بوجو کلام

اما برای ملاک در جریان اصول لفظیه بنا بر فرمایش مرحوم نائینی بعضی ها ادله مختلفی را
ذکر کرده اند که ایشان دو دلیل آن را ذکر می کنند که دیگر ما متعرض [غیر از این دو دلیل] نمی شویم،
فقط همین دو مورد را [ذکر می کنیم].

بناظم نایب رد عراشه ی گژیو به فالکم مدع - فالنا

رب دنکی م عاکتا بناظم غلابا و نایب رد هک تسای ملکتم، ملکتم کنیا به تسای فالکم مدع ی کی
بابنم. مینکی م دهاشم ار ن آ م و دوشی م رداص و ا زا نایب زا دعب هلمحرم رد هکی لصفنم تاصصخم
و هوجن لاد، دیای م رگید ماما نامز رد ش صاخ و دیای م ماع کی، ماما کی نامز رد هک مینیبی م لاثم
کی اعطق اجنآ رد هک دوشی م ضرع مه تاروهظ باب رد تیفیک نیا و دش ضرع لابق ن آ ی گنوگچ
هدما تیفیک نیا به مینادب امه هکی تقو، دیای م مز لا عجاجد تقو ن ع نایب رخآت ل ا و تسام هدوب ی صصخم
هتفگ ار ق لطم ای تسام هتفگ ار ماع، سرد سلجم نیا رد زورما ملاسلایع ماما لاثم بابنم ای تسام
رکز ار ش صصخم ای دبقم ترصد و تسام مدرکی ل لاؤس ی رگید ص خشد، رگید سلجم رد ادر ف، تسام
؛ دوشی م لصاد ام یارب اللهعاشام ی ل در اوم نیا زا مینک معجارم تنسو باتک به امه هکی تقو و دنا مدرک
دبقم ای صصخم زا ص ح ف زا ل بقه هیظفل و صا ی ار جا رب ی لیلد ام یارب رگید، هیضق نیا به هجوت اب اذل
هئسم کی نیا. تسام نایب ماقم رد ملکتم شور و نذید رب ام مدع نیا. دنامی منی قاب

ی لامجا مدع - ب

ود دناوتی م ام ی لامجا مدع نیا، میشاب هتشداد ی لامجا مدع امه هکی تقو. تسای لامجا مدع مود هئسم
دوجو ی تادبقم و تاصصخم تعیرش رد کنیا رب میراد عطق ی لکروطه به، دشاب هتشداد هر هچ ود و هجو
و تادبقم کی، دشاب باتک زا چراخ رد لاثم بابنم ای دشاب باتک رد کنیا زا معا لاد، دنراد
مدع نیا به هجوت اب، دناهدما تامومع و تاقلاطم و تاروهظ و تاقلاطارد عراشه فرط زا ی تاصصخم
زا ل بقه رهاوظ بهل مع زا ص ح ف بوجو یارب تسام زجتم ی لامجا مدع نیا رگید، میراد امه هکی لامجا
ی لامجا مدع کی نیا، مینک ادیب رفظ ش دوخ دبقم به ای صاخ به و لیلد به امه کنیا
مدع اجنیا رد هک تسام ریغص ی لامجا مدع، ی لامجا مدع نیا، تسام ریگی ی لامجا مدع، ی لامجا مدع ن آ
مراد دای به - تسه ام تسد رد اهنیا و باتک رد ای معبرا بتکر رد هک ار هچنآ به تسام هتفرگ قلعتی ی لامجا
کی رگا امش لاد مدید قیاسد تقو ی لیخ، دوب میشاد مادک، دوب اجکرد منادی من لاد، مدید اج کی رد هک
ای صصخم زا ص ح ف تحب هکی تقو دنوخا موحرم هک، تسام بوخ دیدیسر ن آ به ن اتاعلاطم رد تقو
لمعل ناسولا کردتسم معلاطم نودب اذه اننامز رد هک دوب مومرف، درکی م ار ماع بهل مع زا ل بقه دبقم
عبتت و معلاطم فرصد به صصخم مدع و لیلد مدع دوجو به ناسنا یارب نانیما و تسسین زیاج ماع به
ن آ رد و دنک ماگن م ن آ به و دنک معلاطم مه ار کردتسم امتد کنیا رگم، دوشی من ادیب معبرا بتکر رد

دنکی مل قدری بلطم نیچہ درجورہ یاقاً زا :ذیملت

عقوم نامہ تسہ مدایہ .مدید ہیفک بحاص ،دنوخاً موحرم زانم ار نیا !؟ی درجورہ یاقاً :داتسا
تسا ہدوب نیا ہک مدید ی شاود زا یضعب رد نم میدناوخی م ہیفک ام ہک اہ

!؟تسا ہدوب دنوخاً نامز کردتسم :ذیملت

تسا ہدوب نامز نآ رد یرونہ ی جاد ،ہلب کردتسم :داتسا

!؟تسا ہدرک ہیکت باتک نآ ہن نامز نآ رد ناشیا ہک ہدوب روہشم ردقنیا ی نعہ :ذیملت

اب ہرودمہ ی نعہ ،تسا شہب تقوی لیخ یارب یرونہ ی جاد ،تسا ہدوب کردتسم ،ہلب ،ہلب :داتسا

تسا ہدوب دنوخاً

ہتفگ ہنز ہیشاد ہک یسک لائم ،دشابنہ ہیفک بحاص یارب دراد ناکما ہدوب مہ ی شاود رگا :ذیملت

دشاب

نیا .تسین مدایہ میوگی م ہک تسا نیمہ یارب ،تسا ہدرک قدر دنوخاً لوق زانیا ،ریخہن :داتسا

ی مذت یافک اہنیا و معبرا بتک ہب معجارم فرصہ ہک دوب نیا دنوخاً موحرم رظنہ تسا مہذ رد ہک یروط

ہدرک معلاطم مہ ار کردتسم دیاب ،دقیقہ ای صصخم مدع زانانیمطا یارب ہکلب دنک

نیا رد ہکنیا رب میراد نیقیام . . . اجنیا رد ام ریغصہ ی لامجا مدع نیا رد ہک دینک ضرر رگا اما

تامومع و تاقلمہ صصخم و دقیقہ دنناوتی م ہک دنتسہ ی تیاور ،معبرا بتک نیا زا ریغ و معبرا بتک

موحرم دوزہ ہک یرگید ہلئسم ہزات ،تسا ہدروایذ ار اہنیا و دراوم نیا ہمہر د خیشہ موحرم نوچ ،دشاب

و صصخم زا صحف رادقم نیا رد ام ہک ہچنأ لاصا ہک تسا نیا دنکی م فارتعا ہیضق نیا ہب ی نیثاد

ی مذ ادیب ناسنا یارب لئاسو نیا ہب معجارم فرصہ ہب نانیمطا نآ و تسا نانیمطا نآ ،میراد مزلا دقیقہ

دہد صیخشتہ دنناوتہ ہک دشاب ہتشداد مطاحا ردقنآ ناسنا ہکنیا رگم دوش

تیاور رد عیظقتہ ہر ابرد لئاسو بحاص موحرم ہب لاکشا

تیاور رص دینک ضررہ ؛تسا ہدرک داجیا عیظقتہ تیاور رد لاصا لئاسو بحاص موحرم نوچ

لیذ تسا نکمہ ہکی لاحرد تسا ہدرک رکز رگید ہباب کیرد ار شلیذ ،تسا ہدرک رکذ ہباب کیرد ار

دوجو اب مینک دامتعا و تہاقف و تیماع رب میناوتی مذام و تیاور رصہ یارب دشاب ہنیرقہ تیاور نیا

ناشیا اجکزا ؛تسہ تبحصہ یاجترو صرہ رد یلو دوی ملع و لضافہ درم د خیشہ موحرم ہکنیا

طابترا لیذ نیا ہکنیا لعل !؟تسا ہدرک ادج و ہداد صیخشتہ رصہ اب طبرنودب ار لیذ نیا لائٹمابنم

و طابنتسا رب داہتجا ماقم و طابنتسا ماقم رد دنناوتی مذ دہتجم تقو چچہ و دشاب ہتشداد رصہ اب ی قیثو

دنک معجارم ہلدا ہب شہ دوزہ دیاب امتد ،دنک عاکتا رگید دہتجم داہتجا

لائٹمابنم - تسہ ام تسد رد معبرا بتک ہکنیا فرصہ ہب میناوتی م ایآ ہیضق نیا ہب ہجوتہ اب

ی لیذ تسا ہدما اجنیا رد ہک تیاور نیا ہکنیا رب ہیشاب ہتشداد ہجوتہ ہکنیا نودب میروآی م ار حاکذ باتک

ہمہ ہکنیا رگم ،دوشی مذ !؟مینک ادیب اجنیا رد ار دقیقہ مدع ای صصخم لیلد مدع زانانیمطا - دراد مہ

میشاب ہدرک معلاطم ار تیاور

لائاسو اہنتہنہ ی نعہ ؛دروخی مذ دردہب مہ لئاسو باتک ی تذہک تسا نیا ام ضرعہ ہک تساجنیا

درادنہ مراچن نوچ ،[دشاب ہتشداد مطاحا] لیلد نآ مامتہ ہب ناسنا دیاب ،تسینہ ی فاک مہ کردتسم ،تسینہ ی فاک

،تیاور لوام ادید و مہدرک معلاطم ار ی تیاور لائٹمابنم ہک تسا ہدما شہب نمدوزہ یارب اہراب

دراد ار رصہ نیا رگید تیاور نآ ہک رگید تیاور کیرہ ہب ہدرک معجارم ہک دعب ،دناسری م ار ہلئسم نیا

رگید لیذ کیرہ فاضا ہب تسا ہدرک قدر ار تیاور نیا یرگید یوار ی تذہ ی نعہ ،رگید لیذ کیرہ فاضا ہب

ی م ضوع مہکد لاصا ،ددرگی مرہب اوتفی لکروطہب لاصا ،دنکی م ریسفتہ ار نیا رصہ رگید لیذ نآ ہک

1...ہیفکلا بحاص ی ناسار خلا ہیلاناخیشہ تعمد دقلق :110 ص ،2 ج ،تعبیر ذلا

دنیوگی م هک تسا اجنیا . دهد اوتف یروفی باب کی ن دید فرص هب اجنیا رد دناوتی مناسنا اذل ؛ دوش دنک افنکا باب کی هب افرصد ش دوخ داهتجا رد دناوتی مندهتجم

ی ارب بابوا مامت تایاور ،علاطم موزا فرابردی لئد نیسد خیش موحرم ملاک داهتجا

هک دندومرفی مناشسرد سلجم رد هیلع یلعت الله ناوضر ی لئد نیسد خیش اقا موحرم اهراب ققم هقف بابوا عیمج رد ع لئدت هب داهتجا ، دش دهاوخذ ققم لئاسو زا باب کی علاطم هب داهتجا اقا موحرم سرد سلجم رد ام هک دندومرفی م - هیلع یلعت الله ناوضر - اقا موحرم اهراب و دش دهاوخذ بیجعی لیخنیا لاصا . دروآی م خاکنزا تایاور کی تراجت بابرد ناشیا هک میدیدی می لئد نیسد خیش رارق مدافتسا دروم تراجت رد و دروآی م خاکنزا تایاور کی ، تراجت باتکر رد روطچ ناشیا هک تسا لاصا ! دوشی م ضوع اوتف لاصا و دهی م رارق مدافتسا دروم خاکن رد و دروآی م تراجت زا !؟ دهی م هب دراد ملدا رب عطاحا و ی نایم رب عطاحا روطچ هک دناسری م ار ناشیا ع لئدت نیا ! دوشی م ضوع م کد : دنیوگی م ار نیا . دنک مدافتسا دحاو روحم کی و دحاو ناکم کی رد اهنیا م هم زا دناوتی م هکی روط زاوچ مدع بابرد لئامب این م و دنک زاب ار لئاسو ناسنا هک تسینر وطن نیا ، ص صخم مدع هب نانیما هک دیوگ م دع و تسه اجنیا رد تایاور اتود لئثم ، دروآی م ار باب نامه تایاور طقف ، غلابریغی طو ، دروآی م ار تایید باب ، دروآی م ار خاکن بابوا مامت دیاب . تسینر زیاج ایت سا زیاج ای میدیمهف لاد ، دش مامت فیلکت طیارش ، فیلکت تحب رد دورب دع ، دنک همیمض دروآی م ار اهنأ ، دروآی م ار صاصق باب دیاب ی لئد روطن نیا ، دروآی م ار تسا نأ هب طوبرم هکی تایاور و دروآی م اجنأ رد ار غولب طیارش ، دنک رکذ دیاب ار نانیما ناسنا ی ارب اعقاو نیا ی نعید ، تسا مدرکز ناشیا هکی مسق کی مهنأ ، اجنیمه طقف هک تسینر عورش و دروآی م مرد مخت زا رسی سکره هک تسا ی روطنیمه داهتجا ، داهتجا تقو کی ! هلب !؟ دروآی م ی م تیافک مهن ایاقا نیا لئاسملاح یضوت اب داهتجا نیا ! تسا دایز مهن اراقم نیا لاد ، دنکی م نداد اوتف هب رد ماما رگا ، دسر رب ملاسلا هیلع ماما ملاک هب و باطم تقیقده هب دهاوخی م ناسنا اعقاو تقو کی اما ؛ دنک اهنیا و باب کی هب دناوتی مناسنا . دنک ادیب نطناسنا هک تسا نیا لقادح ؟ تفگی م هچ دوع قوم نیا دنک معجارم

؟ ... : ذیملت

ناشیا هک تسینی ناسا باتک مئاعد ؟ دو ب اجک فاعض ، میبوگ میناوتی من هک مهن روطن نیا ! هن : داتسا فذح ار دانسا ، تاهج زا ی تهجهب دینک ضر ف لاد هک تسا ی ربتمع باتک ، دنکی م لئقدر روطن نیا مئاعد زا نکم لاصا رگید تایاور اب تایاور نیا همیمض و مض هب میدرکز ضرع لابق هکی روطن امه ، تسا مدرک ی منام . دنک ادیب هبلغ دراد دنس لئثم هکی تایاور رب ی لئد و ی رگید تایاور کی ی ارب دوش دیبأت نیا تسا مینک در ار دنامدرک لقت اهنیا هک ار هچنأ هم میناوت

هشیاع و هریر هوبا ی لئج تایاور تیلوبقم تاع

اذل : دندومرف ملسو هلا و هیلع الله ی لئد ربمغیب هک تسا مدرکل قند هریر هوبا تایاور کی رد لئثم لاد ، «**ضر لئا رهظ نم ریخ ضر لئا نطفه مکناسن دید مکروما و مکنلهج مگءارما ناک اذل ن نامز تناد**» لئئسم رد و میرانگب رانک ار نأ ی لکروط هب لاصا تسا مدرک نایب ار تایاور نیا هریر هوبا نوچ افرصد ماگد - الله نبی و منیب - هیقف هکی تقوی نعید !؟ میراندن ی لیلد هک میبوگب اهفر د نیا و روما رد نزی یصت دنیبیم ؛ دننسه امشل اهج زا امشءارما هکی تقوی ؛ تسا مدرکل قند هریر هوبا ولو هکی تایاور نیا هب دنکی م رگید نیا ، دهدب لیکشت ن اذان صخش ار تموکد کی ریما ، تکلم کی ریما ، تسا حیحص اعقاو نیا نیا رب لقع مهن و هبرجت مهن و هیلاقه هریس مهن ی نعید ، تسا هبرجت و لقع یاضتقم هب هک تسا ی اه لئسم مامز و امشروما ؛ **مکناسن دید مکروما**» و ! دیوگی م روطنیمه و هچ و هچ منادی من و دننسه مگاد ه لئسم [!؟ دنکی مدرط ار نأ] تسا هریر هوبا زا تایاور نیا مکنیا فرص هب مدأ ، «تسا امش ی اهنز تسد امش

ملاسلا هیلع نسح ماما زا هک ی ملاک اب ای تسلا هیلع نینمؤ ملار یما زا هک ی ملاک اب ار تیاور نیا رگا اجنیا هریر هوبا مینیبی م، مینک ماگنذ عومجملات یحن م، کاندل اثما و تسلا همدش لقتد رکبی با زا ای و تسلا تسلا هتفگ تسار

تیاور اتهد زا هک دوی نیا رطاخه بدشی م عقاو لوبق دروم و درکی م لعد ثیدد هک ی اهریر هوبا همدش ارتشیر مدآ کی هریر هوبا دینکی م لایخ امش، دوی مدرم دامتعا دروم، تفگی م تسار ار اتتفه و دزی م مه تاورک!؟ اهفرد نیا و نلاف و درکی م اتاوسکی شتروصد یور سگم هک دوی اهیغیته هچ، تشاد همامع هکلب دوی یروطنیا!؟ کاندل اثما و دیشوی می قوب و قرز ش فک کی و تسبی مرانز مدرم، درکی م لقتد ربمغیپ نامز رد، درکی م لقتد و دوی ملس و ملا و هیلع الله ی لصد ربمغیپ اب، تشاد هچ و! ندر و آرد ار اهغورد نیا و ندر ار ملاسا هیشیر درک عورش، داتفا اجبوخ هک ی تقو، دنتفر یذپی م و از اولوبقم، دنکی م لقتد هشیاع هک ی تیاور زا یرایسب؛ هشیاع نیمه! ادراد تیاور هریر هوبا همهنیا دینک صرف؛ دنکی م لقتد ربمغیپ یامیس هرابرد هشیاع هک ی تیاور لاثمب این م. تسلا ربمغیپ نز، دنتسه دودرم شتیاور سپ تسلا هشیاع نوچ هک میبویگی م ایآ، دوی روطنیا لوسر ترصد تروصد یاهوم هک اهرطع روطنیا ترصد، دوی دنلب ترصد یاهوم، دوی هدمآ ترصد شوگ ات ربمغیپ یاهوم!؟ تسلا، دیوگب غورد اجنیا رد درادنی عاد!؟ تسلا دودرم، تسلا مدرک لقتد هشیاع نوچ ایآ، درکی م لامعتسا ار لاد، تشاد تایصوصخ نیا، دوی لکش نیا ربمغیپ ی نیب، دوی رفسا مکنیا ای دوی دیفس ربمغیپ تروصد دیریگی م ار اهنیا امش و روطچ!؟ دنکی م قرف هچ!؟ دنتسه دودرم تیاور نیا لاصا سپ تسلا هشیاع نوچ دنتسه بانک اهنأ افرصد مکنیا. دینکی م لقتد ندر رد ار تیاور نیا امش دوخ²!؟ دینکی م لقتد نانتنسر د و یارب ی دندس میناوتد و مینیبی اهنأ زا تیاور کی هک مینک صرف رگا، [تسیند رطرب لیلد] اهفرد نیا و تیاور نیا و تسلا بذاک تیاور نیا هک میبویگی م تقونأ، دناوخن ام هلا اید و میریگب رظنرد تیاور نیا میرانگی م رانک ار

نانز ترا ما هرابرد هریر هوبا تیاور تحصد نثارق

دناوخی م ام ی لک بلاطم اب و تسلا مدرک لقتد هریر هوبا نیمه دینک صرف هک ی تیاور نیا رگا ی لو فریس و نیدلانم قرورصد و هیئلاقع فریس اب، دناوخی م تسلا نز اب تروشم مدع هک ام ی اهقق عامجا اب ی یاهقق همهنیا [میرادن اهنأ رطرب ی لیلد]، دناوخی م تیاور نیا اذه انانامز ی لا ملاسلام هیلع همئا نامز زا!؟ دناومدرک لقتد مع ارچ، دناهدید ار تیاور نیا هممه و دندوب هتشدنگ نامز رد هک تعیرش لوط رد هاضاف یاهنر همهنیا مکنیا اب، دناهدادن رارق تموکد دنسم رب ار نز ارچ زا مادکچیه اما دوی نز کی ضایر بحاص داتسا، ی لعد هملع رتخد، ی سلجم نارتخد لاثما!؟ مپتشاد ی مچ پورت، دندادی م اوتف، دنتشونی م باتک زا دندمای م اهنیا لقادح، دندشن عجرم، دندشن ی ضاق اهنیا، دوی نز ملعم، دادی م سرد نز. دوی نانز تیبیرت و میلعت هب صتخم هک دوی نا هفصا رد ی سرادم، دندرک هب طوبرم هک ی یاهب اتک نیا. تسلا همدش رکذ اهنیا خیرات رد، دندادی م سرد ملاعم، دندادی م سرد معمل ار ی نیا کنت عاملعا صصق، دینک ماگنذ ار تسلا ندرم و نانز هب طوبرم، تسلا اهنیا و لاجر و خیرات چیه ی لو؛ تسلا هتشنونأ رد ی یاهزیچ هچ اهفرد نیا و هاضاف نانز هب طوبرم هک دینیبی و دینک ماگنذ نامز نیا رد رگا لاد. دنک ی دستم اهنیا و اضق دنسم رب ار نز هک دینک صرف دندمای م اهنیا زا مادک!؟ میرانگی م رانک هک میبویگی م مدرک لقتد ات، میدرک لقتد هریر هوبا زا تیاور کی اب اهنیا، دنکی م قبیطت ام لوصا اب تیاور نیا مینیبی م نوچ، مپهد ماجنا ار راک نیا میناوتی م نام

1: 36 ص، ج 1، لوقعا فحت؛ 264 ص، ج 4، ی ذمرتلا نندس

مکروما و، مکعاحمس مکواینغا و، مکرایخ مکوارما ناک اذ!؛ ملس و هیلع الله ی لصد الله لوسر لاق: لاق، قریر ه ی با ن ع؛ مکناسنی لبا مکروما و، مکعلاخ مکواینغا و، مکرارش مکوارما ناک اذ! و، اهنطنب نم مکدر یخض رلا رهظف، مکنیب ی روش» «اهرهظ نم مکدر یخض رلا ن طیف

2. 155 ص، ج 22، ریبکلا معملا؛ 286 ص، فوبنلا لئلاد؛ 324 ص، ج 1، یربکلا تاقبط

و حکم رد مکع زایب؛ تسا هتفگ مه غورد تیاور اترازه رگیدی اجرد لاد دنکی م ق بیطت ام لوصا
۱. بتسا مدزل اثمب این م مه اهفردنیا زا
ی م دبعت تجدن اونعهب ایآ؟ درک مریر هوبا ملاک زا دوشی م ی اهدافتسا هچت تروصدنیا رد: ذیملت
!؟ درک هدافتسا دوش

تقون آ، بتسا هدمآ مه ام تیاور رد شریظن، بتسا مدرکل قذوا هکی تیاور میدید رگا، هن: داتسا
، دندش دیوم تیاور دنیا هکی تقو و میرواید دییات ار تیاور دنیا، ن نسدلها تیاور دنیا هلیسو به میناوتی م
مریر هوبا تیاور دنیا سفن مکنیا اونعهب ی لو. مینزب رانک ار دنتسه دنیا لباقم رد هکی فیعض تیاور
میهدی مناجنا ار راک دنیا ام، هن دنریگبرار ق هدافتسا دروم دهاوخب معبط وی آذول، ماهنت

... دوش ملع بجوم هکی نثار ق سپ: ذیملت

دوشی م نثار ق عزج مه دنیا هلب، نها: داتسا

؟ دشاب تجد دوشی م: ذیملت

میهد مناجنا ار راک دنیا میناوتی مناهنت، هن: داتسا

؟ دوشی م توف بجوم دوخه بدوخی فیعض رابخا نداد رارق مه رسد تشپی نعید: ذیملت

هلب: داتسا

... مروآی م مه رسد تشپ ار فصد اهدن م میوگی م، منکی م ی ضایر لاکشا کین م: ذیملت

روطنیا بتسا لمائل باق هکلب تسین رفسد دشاب فیعض!؟ بتسا رفسد ارچ، بتسا کید اهد: داتسا

!؟ دنکی م ل قذ راحب رد ار فیعض تیاور مهمنیا ی سلجم املاء ارچ، دشاب رفسد هک تسین

بتسا کربت و نمیت بابزا: ذیملت

درادن مه کربت و نمیت هک دشاب رفسد رگا: داتسا

دروآی م ملع رتاوتم، رتاوتم رابخا لثم: ذیملت

داتسا نه، وقتی که توانر باشد زیاد باشد علم می آورد. شما وقتی که به یک روایت نگاه کنید -

اصلاً به سندش هم نگاه نکردید، اصلاً سندش ضعیف است - آیا صرف نگاه کردن به این روایت،

به عنوان اینکه یک عالم شیعه این روایت را نقل کرده است، در اینجا برای شما ظنّ به صدور نمی آید؟!

صرف همین، اصلاً کاری به سند نداریم، روایت دوم را نگاه می کنید، می بینید که فلان شخص هم این

را نقل کرده است، روایت سوم هم فلان شخص بدون سند نقل کرده است، پس معلوم می شود چیزی

بوده است که سندش حذف شده است و الاّ همه نقل نمی کردند، چرا می گویند که فرض کنید مراسیل ابن

أبی عمیر مثل مسانید می ماند؟! این همه ما در اینجا داریم. چون شخص راوی وقتی که روایتی را نقل

می کند و ما وثاقت صدوری نسبت به این راوی داریم، این دیگر ما را از این سند بی نیاز می کند، نه

فتوایی، بلکه صدوری، یعنی نفس روایت را نقل کند، وقتی مرحوم شیخ صدوق نفس روایت را بیان

کند، برای ما این مطلب حاصل می شود که این روایت صادر شده است، بله اگر این در مقام معارضه

با یک روایت صحیح و عالی السند قرار بگیرد، ما نمی توانیم این را بر آن حاکم کنیم و به متقضای ادله

باید آن را بگیریم؛ اما اینکه نفس این روایت برای ما قابل تأمل باشد از حیث اینکه علماء نقل کرده اند

و بعد این ضمیمه شود با یک روایات دیگر، قرینه شود برای روایات دیگر من حیث المجموع یک روایت

بر روایت دیگر ترجیح پیدا می کند [صحیح نیست].

، تیاور کینیا، هوجو تسمخن م س مخلا هک هدمآ تسه م دنسلاج یحص هکی تیاور رد دینک ضر ف

دیاید دنسم ریغ تیاور کید دعب، عایشا تعبسی فس مخلا هک میراد مه رگید تیاور کید تسه م ح یحص

رد دیای م تیاور ن آ، دیزادرید س مخه به رد دیاب هک دنیا مرفی م ملاسلا هیلع ماما هک ام ی ارب دنک دییات

۱ نیا 105 ص، 16 ج میعلا اتمحر یرهطم موحر مائآ هعومج رد اما، دشن ت فای ی نسو معیشع بانم رد تیاور دنیا
بتسا هدشل قذ بلطم

تعبد نآ ابام ، دشد دبیات هکی تقو ، عایشا تعبدی فس مخلا : دیوگی م هک ار تیاور نیا دنکی م دبیات اجنیا
 هنیرقر گیدمه یارب بآب نیا زاهنیا ، رصدا بآب زاهنیا همدآ دعب بآب زاهنیا دنکی م دبیات م عایشا
 دنوشی م عقاو

داهتجای ارب تنسلها خیرات و هقف زاعلاطاموز

؟ ... ذیملت

اما دید م هار تنسلها بتک دیاب ، مپیوگی م ار نیمه ام هلب ، دنیب دیاب م هار تنسلها بتک : داتسا
 هدوب نیمه م هیدر جورب یاقآ موحرم رظن آقاقتا هلب . مینک تیاعر دیاب اهنیا و مَهَلَا فَمَهَلَا بآب زارگید
 اهنآ هقف رب علاطام دیاب ، دهدب اوتف دناوتی م تنسلها خیرات و تنسلها بتک معلطم نودب هقف هک تسا
 نیا ایآ دنادب ناسنا هک دروخی م دردهب یلیخ و تسا مهم یلیخ هقیقت بآب رد هلئسم نیا¹ . دشاب هتشاد م ه
 معبرا همتا زاکیه مادکنامز رد ؟ تسای نامز هچ رد ؟ تسینه هقیقت ای دشابی م هقیقت ، تسه نلآ هکی ربخ
 ؟ تسا هدوب راهتشا مدع ای تسا هدوب و راهتشا نامز ایآ تسا همدآ هلئسم نیا هکی نامز رد ؟ تسا هدوب
 هک تسای نامز نآ رد هقیقت نوچ . تسینه هقیقت رگید هدوب راهتشا مدع رگا ، تسا هقیقت هک هدوب راهتشا رگا
 بتفرگرظن رد ار اهنیا دیاب . دیابور و دنکلگ اوتف کی

یرسکیتسا ام تسدرد هکی بتکنیا رد هک مینادی م ، میراد هکی ریغصی لامجا ملب اب نیاربان
 معجارم اهنآ هب دیاب و درک صاخ هبل مدع دوشی م اهنآ هب معجارم نودب هک دناهدمآ ی تادیقم و تاصصخم
 تسا ریغصی لامجا ملب نیا ، درکل مدع و درک

ی م لامجا ملب نیا ایآ هک تسا هدشل اکشا صحف بوجو ی ارب ی لامجا ملب نیا تیکردم هؤ حذر
 تسا هدش ی لامجا ملب مسق و دره رد هنیمز نیا رد هکی تلامکشا ؟ دشاب کردم صحف بوجو ی ارب دوش
 . دنیآ هسلج ی ارب الله اشن!

؟ دوب هچ تنسلها هب معجارم رد مَهَلَا فَمَهَلَا زان اتر و ظنم : ذیملت

تنسلها ی هقف و نسلها خیرات هب دیابی یلیخ ناسنا تقو کیت تنسلها هب معجارم رد : داتسا
 نینچ دناوتی م لاصا دراوم زایلیخ رد اذل ، دنکی م باعیتسا ار ی دایز یلیخ لاجم کی و دنک عوجر
 دشاب هتشاد ی ا معجارم

دوشی م هتسب رگید طابنتسا باب : ذیملت

یراخب حیحص بآتک دورب و دوش ی هقف هلئسم کی فرص دیاب ناسنا تقو مامت لاصا ، هلب : داتسا
 ! تسهل ناسم همهنیا ! دنیب ار اهنیا همه و لبند ، کلام ، هفینحی با ی اوتف ، دنیب ار ملسم حیحص ، دنیب ار
 ، هدش در هکی فلتخم ی اوتف ! دنا هتشون حرش تسیود یراخب حیحص ی ارب تنسلها هک دینادی م امش ایآ
 تسیود معیشرد ! دنا هتشون یراخب حیحص رب حرش تسیود ، دنا درک راکهچ ، دنا درک لاکشا هکی یاهقف
 رب هکی یریسافتل ک منادی م ؟ ! میراد اتدنچ ، دنا درکن نآرق ریسفت اتت تسیود ، دنا هتشون نآرق رب حرش ات
 تسیود یراخب حیحص رب طقف ! دوشی م ای دوشی م اتماجنپ لاصا هتفرم هیور تسا هدش هتشون نآرق
 ؟ ! دنک معجارم همهنیا هب ناسنا هک تسا نکم روطج تقون آ دنا هتشون حرش

معجارم ، تسا دراو هک مهمل ناسم هب تبسن مَهَلَا فَمَهَلَا هُدعاقتیاعر و ترورضد هب ناسنا هلب
 چدرد ار تنسلها ی اوتف ناسنا هک تسا مهم یلیخ . ج و تاید ، صاصق ، حاکنل ناسم لثم ؛ دنکی م
 دشاب هتشاد علاطام هب اهنآ فرد هب دیاب ناسنا . دنادب

محم ل آ و دمحم ی اعل صم هلا

¹ 254 و 253 ص ، تیعجرم غارچ و مشچ